

MONUMENTVM RÖESERO- SCHMI-
DIO- WEISIANVM,

sue
ORATIO,

qua
οντινειν ειναι αγιον
DOMINVS

**IACOBVS NICOLAVS
ROESEERVVS,**

Quedlinburgi

ad D. Benedicti Pastor, Dioeceseos Superintendens, Illustris Con-
sistorii Assessor, & Gymnasii Inspector primarius

in
ILL. Quedlei RECTORIS provinciam

A. MDCLXV.

immissit

DOMINVM

M. SAMVELEM SCHMIDIVM,

Zitta - Lusatum,

rude honestissime donatum Anno proxime superiori MDCCIV.

opportuno hoc tempore e scrinio in lucem publicam producta,

&

Populari SCHMIDIANO,

DOMINO

CHRISTIANO WEISIO,

Zittano,

Gymnasii in patria RECTORI longe

celebratissimo

Annum aetatis LXIII. iam confidenti,

Allocutione gratulatoria

de

fere superato isto Clima&tere Magno

dicata

M. GODOFREDO LVDOVICI,

Barutho - Lusato,

Ill. Gymnasii Saxo-Hennebergici Schleusingae RECTORE.

Sumtu IACOBI ROHRLACHII, Bibliop. Goricensis,

impressit G. Wilhelm Goebel, Ill. Gymnasii Schleusingensis Typographus,

A. MDCCV.

1 5 9
IMHOEGEONOMVNEVNONI
MUNICIPALIS. SCHOLAR.

ANDBRIBURGIA
BIBLIOTHECA

MUNICIPALIS

OEBELINUS LIBRARY

LIBRARY OF THE MUNICIPALITY
OF OEBELINUS

ALLOCVTIO ad DOMINVM CHRISTIANVM WEISIVM.

VIR LONGE CELEBRATISSIME

24

Vae mihi TECum communis est patria, Lusatia superior, meum hoc
Institutum iam approbat; tum ad TE, exquisitum iuuentutis Ma-
gistrum, tale mitti schediasma, haud mirabuntur, qui immortalia
TVA in scholas merita expendunt, ac, magistros scholarum ductis
TVO plurimum hactenus adiutos esse & quotidie magis magisque
subleuari, cogitant accuratius: ampla vero quoque allocutionis meae
causa est, quod publico monumento significandum erat, ut obstrictus
TIBI sim pro fauore singulari, quem Zittauiae semel iterumque do-
mi TVAE demonstrasti mihi, & literarum commercio usque adhuc continuare es dignatus.
Neque enim a patria modo allegata, a scholis aut alloquio aliena est oratio praesens, Schola-
stica prorsus, ub maxime Reuerendo Ephoro Illustris Scholae consignata, in honorem &
inaugurationem Magistri Scholae, Popularis nostri, declamata, bacque cum primis tempesta-
te idonea visa, quae ex scrinio proferretur in lucem, & unde ad uovendum caperetur materia,
sive solenne pietatis in ROESERVUM, a quo habita est Oratio, SCHMIDIVM, quem ista
Scholae moderandae cum dignitate Rectoris praefecit, & TE, WEISI, hoc vitae Tuae anno,
quo sexagesimum tertium & climacterem magnum conficit, statueretur MONUMENTVM.

ROESERIANAM prosapiam Quedlinburgi duo ROESERI, Pater & Filius, Viri mune-
rum sanctitate & meritum luce fulgentissimi coliustrarunt, quorum alter, Filius, M. IACO-
BVS ROESERVVS, Ecclesiae ibidem ad D. Benedicti Pastor, Dioeceseos Superin-
tendens & Gymnasi Inspector, quindecim abhinc annis exspirauit, alter ParenS, IACO-
BVS NICOLAVS ROESERVVS, Ioanne Roesero, Pastore in Cranichborn / uno à
Weiffensea lapide, & per vetere sacerdotali genere satus, sed Superintendens pariter Que-
dlinburgensis, Confistorialis & Gymnasi Ephorus, quinquennio propemodum ante diem
obii supremum. De IACOBO filio, nato undecimo Calendas Octobris, A MDCXLI. Son-
dersbusae, ubi tunc temporis in aula parens Diaconi munia expletuit, & denato Quedlinburgi
octauo Idus Nouembbris A MDCLXXXIX., quid M. Samuel Schmidius, Illustris Que-
dlei Rector, enunciauerit, quantum amore Scholam amplexus sit ROESERVVS, (caetera enim
monumenta iam silentio placet dissimulare) in hoc Schmidii monumento funebri & epice-
dio conspicitur:

Munere, doctrina, Patri non Filius impar,

ROESER in oratione morte peremptus obit,

Det Deus, ut talis Successor forte sequatur,

Qui foueat pressam semper ametque scholam.

Idem ille IACOBVS, quod heic adduxisse fortassis erit pretium, in Hungariae superioris
Gymnasiis docuit, Eperiens ante hac celebri, & Leutschoviensi, in hoc quidem prius Rectoris
funetus manere, quam Illustrissimo accitu Quedlinburgum vocatus est, & ipsam Scholae In-
spectionem adiit, Philosophus caeterum, ut in modo dicto Schmidii Rectoris & Collega-
rum epicedio est legere, & Theologus, si quisquam alias, acutissimus. Quod luculen-
tum epicedio est legere, & Theologus, si quisquam alias, acutissimus. Quod luculen-

A 2

sum

4

tum sane est Elogium, perinde ac Schmidiani versus summam de ROESERI vtriusque in Ecclesiam & Scholas officiis testificationem complectuntur, ad alterum respicientes monumen-
tum, a Schmidio itidem beatis manibus IACOBI NICOLAI ROESERI parentis, aliquanto ante & mox sequenti versu possumus:

IACOB-NICOLEVM ROESERVVM haec vrna recondit,
quo neque Vir melior, Mystra priorque fuit.

*Est autem IACOBVS NICOLAVS ROESERVS, editus in lucem quarto Idus Aprilis A. M DCXVI. & apoplexia extinctus quarto Calendas Aprilis A. M DCLXXXIV., qui ob insolitam iuuentutis sua conditionem illis addendus est, quos anno proxime superiore Lipsiae Cl.M. Io. Tobias Gleichi per dissertationem historicam de singularibus Theologorum fatis produxit; pestilentia enim conflictatus triduo mentis inops iacuerat ROESERVS admodum iuuenis, & praeterea primo isto aetatis flore in varia vitae inciderat discrimina. Ipsi Autori quae supersunt, scripta pietatem ROESERIANAM cum eruditione iunctam dilucide demonstrant, veluti, verbi causa, praeter Tractatus quosdam aduersus papalem doctrinam, sunt Conciones Encaeniales, Florilegium festuum, Euangeliographia & Epistolographia, de quibus Io. Hulsemannus & Ge. Goetzius, Theologi grauissimi & in arte pro con-
cione verba faciendi versatissimi, gravissime, verissime, hoc est, ROESERI collaudatione judicarunt: & ROESERI huius est eruditus sermo de Eruditione pietati iuncta, qui monumenti instar, post tot alia, per typos publicos in oculis omnium nunc conditur & collocatur. Huiuscemodi vero argumento an in Schola exponi potuisset praeclarus, an salubrius? In confessu sane solenni pronunciata est Oratio, fuitque tam studiose exaudita, ut describendam sibi complures petierint, lecturi interim & relecturi, quam in bibliotheca sua in praesens quasi tempus seruari voluit Orator summe venerandus. Pertinent Orationes tales ad Eruditorum vias, in quibus curate tradendis & effigiandis hodie desudant Eruditi & elaborant: nec ruinae vicinum est monumentum, quo, iuxta cum memoria suscepit munera, opinio aliorum magna de meritis in Ecclesiam, Scholam & liberales artes posteritati commendatur. Et quamvis egomet ipse statuam, climatam hanc Orationem, si ab Autore esset evulgata, ROESERIA-
NO comparituram arbitrio; nam qui Orationes componunt habentque, at ab omnibus no-
lunt legi, vel tacita relinquunt quaedam, vel, apud suos quod enunciatum est, alibi tacendum putant: spes tamen vicissim est, fore, ut haeredibus ROESERIANIS totique orbi literario placeat simplex & sincera voluntas mea aequa, ac Viri praemodum Reuerendi, Dn. Philippi Ni-
colai Zimmermanni, Pastoris in vico Schwartzburgico Langenwiese / Viri literatissimi, & cum ROESERIS cognatione iuncti, qui à filio suo, è Gymnasio Schleusingensi in
Academiam ablegando, per Orationem supremam IACOBO NICOLA O ROESERO honoris statui voluit monumentum, tum diligenter hactenus affermatam Orationem iam-
dictam publicae luci donandam obtulit, mecum, recte nunc illam imprimi, ratus, quando
SCHMIDIUS non ita pridem in honestum otium missus sit ē ludo, cui praeesse olim ita iussus
fuisset per ROESERVUM.*

*Verum enim vero planum hinc simul fit & perspicuum, cur SCHMIDIANVM quo-
que monumentum vocitem Orationem, & cum monumentis Rectoris SCHMIDI li-
cerariis aliisque, quae a discipulis quondam suis, Viris Nobilibus & Eruditis, posita sibi Is Ipse
meminit, monumentum praesens iungere discipiam; monumentum, quo in Viri Clarissimi
vitam omnem & gestionem munera Scholastici laudabilem excurrere non quidem est ani-
mus, afferre tamen meditor, quae in Orationem toties citatam videantur conuenire.*

*SCHMIDIUS enim est, qui a summe Reuerendo Domino Ge. Henrico
Goetzio, Superintendente Annaemontano, iam Lubecensi, in Oratione de Claris
Schmidiis, recitata A. M DCXCIX. in Synodo Dioecesana, bis fere verbis adducitur:
Quedlinburgensium Scholam regit adhuc hodie M. SAMVEL SCHMIDIUS, Vir
meritis ac annis grauis, suumque nomen edito Hodego Epistolico ad posteros trans-
mittere studuit, quod utilissimum scriptum Domini Collectores Aetorum in Sup-
plementi T. I. p. 360. recensuerunt. Conferatur Morhofi de ratione conscribenda-
rum Epistolarum libellus p. 33. Idem SCHMIDIUS (dignum, cuius heic iniiciatur,
mentio!) Orationes Tullianas, quas in Auditorio absoluit explicando, Dramatis deinceps
texit involucro, vt & hac ratione negotium spectandum exhiberet aliis, suos Latine loqui af-
fuesaceret, & amorem in Ciceronem ex uno semine culmis pluribus redderet fruticantem.
Rariori utique emolumento iuuenum, quorum audiendorum gratia tot itidem in Aetibus Ora-
torius confecit allocutiones, quas Programmata vocamus, eruditionem integrum, & solidam
magno-*

magnopere confirmantes. Anno MDCLXV. decimo Calendas Quintileis, cum Con-
Retura per octo annos functus fuisset, Rector lectus fuit & renunciatus: anno proxime
superiore MDCCIV. rudem accepit per honorifice, surrogato in eius locum, tertio Nonas
Maii anni dicti, M. Tobia Eckhardto, Rectore Stadensi laudatissimo. Illud declarat
programma primum, Orationi nostrae additum, condoctaque Oratio ROESERI auspicalis;
hoc ex programmate altero, in Introductione Eckhardina per maxime Reuerendum
Dominum Fridericum Ernestum Kettnerum euulgato, per noscimus: at monumen-
tum istud tergeminum qui considerat & laudatorum officiorum momenta, nae is constanti fa-
ma celebrari sentie SCHMIDIANAM pietatem, virtutem, institutionem & discipli-
nam, iudicatque, recte, instar programmatum, ante omnium oculos ponit monumentum pree-
sens, Orationem ROESERIANAM. Quandoquidem etiam dubio procul Ephorus illu-
stris Quedlei modernus, KETTNERVS, typis exscribi partetur sermonem suum, quem
in missione SCHMIDI honesta caussariaque, & Introductione ECKHARTI, in il-
lustre argumentum dixit, de Reformatione Ecclesiarum & Scholarum Quedlinburgens-
ium, de variis Colloquiis Theologicis Quedlinburgi habitis, nec non de ortu &
progressu Illustris Lycei Quedlinburgensis, gratum, ut opinor, erit, extare sermonem
ROESERIANVM, quo in Rectoris munus introductus fuit SCHMIDIUS. A SCHMI-
DIU tandem ore in Quedleano pependit Zimmermanus, Ecclesiastes supra merito alla-
tus, & assiduus Orationis nostrae custos; ut proinde vix Zimmermanno, beneficiorum
memori & mecum Orationem communicanti, succensere queat SCHMIDIUS, nedum mibi,
qui, quod similiter dixi, Zimmernianam sobolem emissurus istam curauit exscribendam,
ipse SCHMIDI CIUIS & sincerus Cultor.

Tanrum de monumento meo, qua ex parte id in Titulo ROESE-R-O-SCHMIDI-
ANUM appellatur. At vero WEISIANVM quoque dixi, habita ratione, ut denuo & aper-
tius nunc eloquar, TVI, Vir de salute literarum meritissime, Domine CHRISTIANE WEI-
SI, insignis Gymnasii Zittauiensis RECTOR & Fautor optime; rationem habeo ex
causis in allocutionis meae lumine iam prolatis, & tam dedicando, quam gratulando quoddam
TIBI statuo monumentum; hoc acceptius sane futurum, quo minus animo aspernari potes
Orationem, memoriae inaugurationis SCHMIDIANAЕ sacram, quo minus ipsum asperna-
ris SCHMIDIUM. Longinquior fortassis ratio prooemii huius videatur, quod Iacobum
Nicolaum Roelerum doctrinis omnibus, quibus iuuenilis aetas debet impertiri, erudiuit
Christianus Gueintzius. Rector olim Hallensis, sed in Lusatia iterum prognatus & Ci-
vis noster. Repetere detrecto causam ab vrbe superioris Lusatiae Schmidio natali, quae est
Zittauia, vrbs florentissima, illustre rectissimae Reipublicae exemplar, & Eruditio-
rum mater adeo foecunda, ut iam nunc in Academiis tribus, Lipsiensi, Wittebergensi
& Hallensi, tres sciamus excellere Theologos, SELIGMANNVM, NEVMANNVM
& ANTONIVM, qui Zittam parentem praedicant & educatricem: noui enim probeque
commemini, & te odiisse & blanditas, quarum suspicionem praebeam fortassis, lauda-
turus in primis Zittauiae natos subnatosque, aut TVIS praeceptis egregie eruditos. Amicus
praeterea TVVS est SCHMIDIUS, isque arctissimo amoris vinculo NOMINI WEISIA-
NO devinctus, & post pia fata adhuc obligatus parenti TVO, ELIAE WEISIO, in Gymna-
sio Zittano Collegae quondam laboriosissimo & perfideli, cui quantum debeat SCHMI-
DIUS, & se debere palam vti sit professus, ex dedicatione Hodegi illius Epistolici est collis-
gere, quae integra (meretur enim ad demonstrandam Instituti mei bonitatem adduci) sic habet:

VIRO.
RE. MAGIS. QVAM. NOMINE.
CLARISSIMO.
DN. ELIAE. WEISIO.
PHILOLOGO. EXIMIO.
AC. GYMNASI. QVOD. ZITTAVIAE.
IN. PATRIA. EST.
COLLEGAE. ORDINE TERTIO.
MERITIS. PRAEFISCINI. PRIMO.
B. OLIM.

OLIM.

DOCTRINA. INGENIIQ. CVLTV. MAGISTRO.

CVRA. ANIMIQ. AFFECTV. PATRI.

SVO.

OMNI. OFFICIO. AC. PIETATE. ETIAM.
POST. CINERES. SANCTISSIME.

COLEND0

HAS. LIBELLORVM SVORVM.

PRIMITIAS

EX. PRISCA. FORMVLA.

D. D. D.

MENTEMQ. MAGISTRO. GRATAM.

TESTATVRVS.

HANC. VELVTI. TABVLAM.

SCHMIDIVS. QVOD. EST. SI.

QVID. EST. WEISIO. DEBET.

IN

SACRO. D. MEMORIAE. FANO.

AD

RELIGIOSAM. PIETATIS.

ARAM.

L. M. Q.

SVSPENDIT.

DISCIPVLVS.

MERITORVM. IN. SE. COLLATORVM.

SEMPER. MEMOR.

SAMVEL. SCHMIDIVS.

ZITTAVIA- LVSATVS.

ILLVSTRIS. QVEDLEI. RECTOR-

Monumentum isthuc est aere perennius; causa imo vera & bona, quam, ut iustitiam, Dedicationis meae probem, reperio. Accedit denique, nunc SCHMIDIO obtigisse, quod ELIAE WEISIO, parenti TVO, quem TVte Autoritate publica emeritum & Scholastico munere laudabiliter defunctum Oratione de Emeritorum felicitate renunciaſti; nuper enim Quedlinburgi ex Illustri Arbitrio merere desit SCHMIDIVS Zittanus. Rara oppido sorte, quae raros & eximios requirit Patronos, rariorem arguit fidem, & rariore decoranda est monumento, unde videlicet diminant & prodeunt monumenta alia. Habeo id mihi assentientem TE, Amplissime WEISI, qui copiosissime scribendi artem intelligis penitus, & hac quoque communem Tibi peperisti famam: nec ego quasi in tabella denotare recuso monumenta, quae de Roeseriano Monumento, Dedicatione, Oratione & Programmatiſ queant derivari. Monumentum enascitur & designatio Ephororum, qui Scholarum fuerunt Magistri, & quantam hi teneantur operam impendere, ipsi norunt omnino. Monumentum hinc enascitur Orationum Inauguralium; tales TVtemet edidisti A. 1678. in Ingressu Zittauiensi, A. 1679. in Officium Collegae Tertii, & A. 1684. in Conſcientiam Praeceptorum; duas nobiscum communicauit Cl. Grosserus: & mea de Monumento GEORG-ERNESTINO Schleusingae, qua A. MDCXCVI, ſpartam Rectoris auſpicatus sum, opportuno tempore, quod nempe Gymnafii ſpectat honorem, eſt exitura. Monumentum adeſt Re-

Rectorum & Praeceptorum rude donatorum, uti sunt Valentinus Loleius, Rector Scholae Stetinensis, A. 1627. in publica panegyri laurea pretiosa decoratus, M. Johannes Taurinus, in memorabili solennitate rude donatus A. 1637., cum ultra quinquaginta annos Rectoris munere Oehringae praefuisse: Et nostrâ memoria praeter alios ita missos fuisse scimus Eliam illum Weisium, Zittauiae, & quo de saepenumero dictum est, M. Sam. Schmidium, Quedlinburgi. Adeo monumentum praebetur & recordatio Virorum, quorum RECTVRA fuit diuturnior, exempli causa, Christiani Funcii (de Loleio & Taurino modo dictum est) Michaelis Neandri, Andreae Reyheri, Georgii Rollenhagenii, Io. Theilii, & caeterorum, qui vel trigesimum nonum annum Recturae Schmidiana regendo omnino superarunt, vel ab diuturnitate eiusmodi abfuerunt proxime. Adeo, inquam, monumentum commonstratur Lusatorum eruditione insignium, quos sane bene Vitebergae enumerare suscepit Cl. M. Petrus laenichius, versatus hactenus in tradendis Viis ex Marchionatu inferiore oriundis, haud pauciores vero habiturus ex superiore, & vel Budissae natos, Casparem Peucerum, Philippi generum, Io. Schmidium, Theologum Argentoratem, & Thomam Blebelium, Mathematicum, tres praestantissimi nominis & famae Viros. Comparet denique monumentum, locum non tantum praecipuum heic sibi vindicans, RECTORVM à Lusatia nostris oriundorum, quorum putâ tam prolixus, tam commemorabilis est Catalogus, ut cum regionibus caeteris contendere queamus, qui ex nostra ortos gente nouimus RECTORES, Thomam Blebelium Curiae Variscorum, Basilium Fabrum, Erfurti in Collegio Augustiniano, Melchiorem Gerlachum, Budissae & Zittauiae, Christianum Gueintzium, Halae, Io. Lauterbachium, Heilsbrunnae, Laurentium Ludouicum. Ioachimum Meisterum & Martinum Mylium, Gorlitii, Michaelem Neandrum, Ilfeldiae, Valentini Fridlandium Trocedorfum, Goldbergae, e. s. p., reliqui enim iuxta cum illis, qui inter nos vitam agunt, dedita opera nunc retinentur. Et excurrerem heic, WEISI Nobilissime, in vitam, munera & scripta TVA, quia in ROESERO-SCHMIDIANO Monumento me nonnihil memini dicere, nisi in vitam TVA ipsius extaret commentatio, Oratoriis Institutionibus praefixa, Index Scriptorum nisi omnium tereretur manibus, qui est in partis tertiae Epistolarum TVARVM praefatione, facile complendus meletematis ab isto tempore euulgatis, & perutili Enchiridio Grammatico, quod ibi est omissum; famam vero & promerita loquuntur monumenta eadem, concelebrantque Viri genere & eruditione eminentes, & ii ductu TVO instituti, formati, ac Academiae studiis rite praeparati. Habuerunt semper, quae Dei fuit bonitas, Scholae superioris Lusatiae RECTORES claros & spectatae industriae, quos in Iubileo Gymnasii Zittaiensis A. 1686. & sermone seculari tum dicto, de ortu & progressu Scholarum per Lusatiam superiorem, vox TVA, WEISI, commendauit, hinc vero, & aliis ex monumentis causisque, etiam, quod Eruditissimi Collectores Nouorum Literariorum Maris Balthici & Germaniae recensiones tales inserere non sunt pigrati, ad aliquam partem denuo trado conspiciendos. Budissae, ubi Melanchthon in Auditorio Scholae Oratione pulcherrima Johannis historiam illustravit, urbem custodem bonaे disciplinae & humanitatis nominando, bi ordinatus constituti Athenaei RECTORES fuerunt:

1. Iacobus Lossius, A. C. 1532.
2. M. Ioachimus Cnemiander, A. 1534.
3. Ioannes Dachius, A. 1536.
4. Nicolaus Picus, A. 1538.
5. Balthasar Cademann, qui A. 1562. Pirnae Superintendens est constitutus.
6. M. Io. Critander, postea Consul Budissinensis.
7. M. Simon Steinius, A. 1569.
8. M. Gallus Emmen.
9. Thomas Faber, A. 1574.
10. M. Andreas Neerkorn, A. 1592.
11. M. Melchior Gerlachius, A. 1592. fit decennio post Rector Zittaiensis.
12. M. Zacharius Biccus, A. 1602.
13. M. Abraham Schadæus, A. 1615.
14. M. Leonhard Genselius, A. 1617.
15. M. Martinus Heinrici, Budissinus, A. 1621.

16. *M. Ioannes Fechnerus*, Freistadio - Silesius, A. 1641. Wratislauiam abiit, ubi in Elisabethano primum Professor fuit, post Magdalena Rector.

17. *M. Ioannes Theil*, Naumburgensis, Scholae patriae Rector, Budissae eodem functus est munere per annos 38., obiit A. 1679.

18. *M. Ioannes Rosenberg*, Züllichio - Silesius, Gymnasii Gothani in Classe selecta Collega ab A. 1661., post Con-Rector Budissae, huc vocatus A. 1672. & a THEILII obitu Rector, Senex Septuagenario maior, adhuc superstes.

In Gymnasio Gorlicensi ab A. 1565., quo sic solenniter coepit appellari, gubernacula tractarunt sequentes RECTORES:

1. *M. Petrus Vincentius*, Vratislauiensis, primum in Academia Gryphiswaldensi Professor, Rector deinde Lubecae, porro Professor Wittebergae, A. 1565. Gymnasio Gorlicensi est praefectus, & inde quinquennio post in patriam, ut ibi Elisabethani Rector esset & Scholarum Inspector, vocatus.

2. *M. Joachimus Meisterus*, Gorlicensis, Rector in patria constitutus est A. 1570. & posteà Bremae.

3. *M. Laurentius Ludouicus*, Leobergensis, † A. 1594.

4. *M. Martinus Mylius*, Gorlicensis, † A. 1611.

5. *Caspar Dornauius*, Ziegenrucka-Variscus, Medicinae Doctor, Rector Gymnasii Gorlicensi, post Beuthenensis in Silesia, tandem vero Consiliarius intimus Ducis Ligo-Bregensis & ad Regem Poloniarum Legatus.

6. *M. Elias Cuchlerus*, Gorlicensis, P. L. C. & Not. P. Gymnasii patrii per annos XVII. Rector. † A. 1632.

7. *M. Martinus Mollerus*.

8. *David Vechnerus*, Silesius, Rector fuit (ab A. 1636.) & Diaconus, post Pastor Primarius & Rector ad annum usque 1666., quo Scholastica prouincia se abdicauit.

9. *M. Christianus Funckius*, Ditmansdorfi haud procul Friberga natus, Fribergae in Gymnasio Collega Tertius fuit & ConRector, post Rector Altenburgensis & ab A. 1666. Rector Gorlicensis. Mortuus est A. 1695.

10. *M. Samuel Grosser*, Olsna-Silesius, antehac ConRector in Schola Nicolaitana Lipsiae, post Rector Altenburgensis, Rector hodie est Gorlicensis Gymnasii.

Et Zittauiae ab A. 1586., siue a nato ibidem Gymnasio docuerunt RECTORES:

1. *M. Caspar Janitius*, Rector Scholae Laubanensis, Gymnasio Zittauensi praefesse coepit An. 1586.

2. *M. Leonhardus Ezlerus*, Rectoris Spartam cum vicina parochia Hirsfeldensi permutoauit.

3. *M. Michael Hammerus*, Rector ab A. 1594.

4. *M. Samuel Junius*, Rector ab A. 1600. biennio post ad Rectoratum Suidnicensem abiit.

5. *M. Melchior Gerlach*, Rector Zittauensis ab A. 1602., mortuus est A. 1616.

6. *M. Augustinus Preilius*, Rector ante Torgensis, obiit A. 1634.

7. *M. Christianus Keimann*, cum per quinquennium ConRector fuisset, vacuo per illud spatium Rectoratu, Rector factus est A. 1639. & de vita migravit A. 1662.

8. *M. Christophorus Vogelius*, A. 1678. est mortuus.

9. *M. Christianus Weise / n. d. 30. Apr. 1642.*, Professor Politices, Eloquentiae & Poeseos datus est Augusteo Weisenfelsensi A. 1670. & Patriae Zittauiae Rector A. 1678.

Tu autem, WEISI, es, qui virtute veterem Lusatiae superioris famam haetenus es tuitus, & cum Rosenbergio ac Grossero, nec non Hofmanno Laubae, Gunthero Loebauiae, & Hartmanno Camentiae, Viris pariter Clarissimis, in commune consulis. Magis tebis meritum, iuuentui perge praefesse & illius inservire commodis!

Verum enimvero spectat & ad haec vota praefens Compellatio. Annus enim erat post mille, sexcentos, quadragesimus secundus, & dies mensis Aprilis trigesimus, cum nascereris Zittauiae, patre Elia Weisio, Gymnasii Collega, quem supra laudam merito; nunc autem si dinumeramus Vitae Tuae annos, κλιμακτηριον seniorum, tertium & sexagesimum annum,

ALLOCVTIO.

num, toto vitae humanae curriculo prae caeteris memorabilem, & singulari temporum conver-
sione insignem, (ita definit ὁ πάπας C. S. Schurzfleischius) ingressus es anno superiore, &
Deo, quod speramus, propitio egredieris propediem. Scio me agere, inquit Vossius Ep. 360.,
Climactericum, quem senibus periculum aiunt; non quasi vila vis sit numero-
rum, sed quia Deus naturam sic fecit, ut ad numerum, figuram ac pondus omnia
exaequentur. Anus etiam is est, quem Rectoribus cum mortis periculo scimus aduenisse,
quō, ut alios taceam, diem suum obiit Hieronymus Wolfius, Philologus & Rector
laudatissimus Augustae Vindelicorum: illud ipsum autem significat, hoc verius esse gratu-
landum, ubi aetas processerit vegeta; tanto rectiores preces esse, quae pro Viris sunt ex praesen-
ti periculo quasi erexit, & His longius durandi firmitatem ominantur. TE, WEISI, com-
plures ob causas in numero RECTORVM pauciorib[us] iam licet reponere; & quanquam
aetate nondum aequari potes aut conferri cum Lossio, Neandro, Reyhero, Theili-
lio, & Amplissimo Rosenbergio, Praeceptore quondam meo, observantia nun-
quam intermoritura prosequendo, vixote qui totis X. annis TE anteit, decurristi tamen
spatiū vitae RECTORVM aliorum celebrium, poteruntque aetatem TVAM prouectio-
rem facere TVO RECTORIS auspicio Zittauiae instituti, nunc RECTORES, Grosser-
rus & Hofmannus in Lusatia nostra, Hubnerus vero in Misnia, Triumuiri in orbe
literario haud vulgarem adepti famam. DEI illa est benignitas, qua sexagenario ma-
ior vales nibilo secius strenue exsequi spartam TVAM, spartam grauem, & in quam peruarit
judicari solet; Benignitas est, qua vix TE compotem factum esse intelligis, die TVO natali-
tio viginti tribus annis ad DEV M dicti:

I.

Mas soll ich vor ein Opfer geben?
Ich bringe nun mein sterblich Leben
auf vierzig Jahr hinan:
O Gott! ich kan dir wenig schenken;
doch laß mich nur das Ziel bedencken,
daß ich nun sterben kan!

II.

Ich stehe gleich auf meiner Spize;
Da heißt es mit der Jugend Hizze
noch immer wohl gethan.
Allein/du darfst nicht länger sparen/
so geht mit den schnellen Jahren
des Alters Drangsal an.

III.

Jetzt soll mich keine Müh erschrecken/
und gienge gleich von allen Ecken
die Arbeit auf mich zu:
Denn alles kan ich leicht ertragen/
und meine Wahrheit recht zu sagen/
so wünsch ich keine Ruh.

IV.

Wiewohl es wird nicht ewig währen;
ein fettes Licht muß sich verzehren/

G

Das

das lange brennt und hißt.
So werden freylich meine Kräfste
durch stete Flammen der Geschäfste
gemäßlich abgenützt.

v.

Drum will ich mich darein ergeben;
wofern du mir ein länger Leben /

O Gott! bestimmet hast/
So wird ich mehr Verdruß empfinden:
doch laß Dich bei der Arbeit finden/
und trage meine Last.

vi.

Ach Vater / gib mir Kraft und Stärke/
daß gleichwol die Berusses Werke
noch vor der Welt bestehn;
Und wenn ich letztlich auf der Erde
nicht allzuvielmehr dienen werde/
so laß mich schlaffen gehn!

*Nec dubium est, quin praeponens DEVS vires ad mortem usque, quam serissimam esse
Idem velit, largitus sit ex animi & postremi versus sententia, ut depontanus Senex
iuuentutem porro iuuare queas, expolire & ad obeunda Ecclesiae Reique publicae munera reddere
aptissimam.* O viuat Vir de studiis florentiorum Iuuenum politioribus,
quin & de omnibus, qui ista amant fouentque, & ore & calamo immortaliter
meritissimus! Viuat, transfigatque non solum senectutem, quae imminet, vege-
tam: sed & in Ascanio videat vnico adimpleri posthac aequa paterna vota, ac vi-
dit haec tenus magno cum Bonorum applausu! Hoc suspirium est, quod nunquam
effundere non possum, quoties hanc mentem Weisiani subit nominis recordatio,
inquit alicubi Theologus Lipsiensis, Magnificus SELIGMANNVS, Matruelis meus
vel sola appellatione magni aestimandus, *Idem suarum precum argumentum esse voluit*
Amplissimus Hofmannus in Dedicatione, qua TE, WEISI, allocutus fuit A. MDCCII.
Nec aliud est, quod ego tam vehementer opto, de Climaeterē sere absoluto & rebus cae-
teris felicissime gestis publice TIBI gratulans, mihiq[ue] sautoris & amicitiae TVAE expe-
tens perennitatem, qui tum e Lusatia sum oriundus, tum in Lusatia & contermina Silesia
Rectores memini fuisse mihi διωρύμες, alterum Laurentium Ludouici, Gorlicii, al-
terum Nicolaum Ludouici, apud Lignenses, Viros doctissimos. Schleusingae,
ineunte Februario Anni MDCCV. & lapsuro Climaeterē TVO, cuius quoque gratia omnium
oculis praesens offertur MONVMENMTVM.

106

2

ORATIO
De
ERVDITIONE PIETATI
IVNCTA

A. MDCLXV.

die decimo Calendas Quintileis,

Quo

QVINQVE PRAECEPTORES
GYMNASI QVEDLINVRGENSIS,

Rector & ConRector, nec non Clasibus
Quartae, Octauae & Nonae praefecti

solenni ritu introduci sunt,

habita

JACOBONICOLAOROESERO,

Superintendente & Gymnasi Inspectore.

ORATIO.

Oetae, Sapientiae Magistri, A. O., tres Charites, Aglaiam, Thaliam & Euphrosynen, sorores fingendo, easque ita, ut se inuicem compleuantur, pingendo, non tantum ad beneficiorum exhibitionem, acceptionem & redditionem, sed etiam ad virtutum connexionem & sororium quasi complexum collineasse videntur; quandoquidem eiusmodi connexio adeo necessaria est, ut Augustinus (in quem omnia ferè ornamenta Dei congererat) Virtutes Cardinales ad unicum amorem DEI redigere sategerit, dum, nihil, ait, (L. I. c. 15. de moribus Catholicae Ecclesiae) omnino esse Virtutem affirmauerim, nisi summum amorem DEI. Illud enim quod quadripartita dicitur Virtus, ex ipsius amoris vario quodam effectu, quantum intelligo, dicitur. Itaque illas quatuor Virtutes (quarum utinam ita sit in mentibus vis, ut nomina in ore sunt omnium!) definire non dubitem: Temperantiam amorem DEI integrum se incorruptumq; seruantem; fortitudinem amorem, omnia propter DEVUM facile perferentem, iustitiam amorem DEO tantum seruientem, & ob hoc caeteris, quae homini subiecta sunt, bene imperantem: prudentiam amorem, bene discernentem ea, quibus adiuetur in DEVUM, ab iis, quibus impediri potest. Tota res eò redire videtur, quod Virtutes intellectuales & morales non a se inuicem diuelli, sed nunquam non connexae & quasi concatenatae esse debeant. Secundum istud Ciceronis: Omnes virtutes inter se nexae & iugatae sunt, L. 3. Tuscul. Quæstionum; & quemadmodum verbis ipsius pro M. Marcello, in quibus Victorem hosti debellato parcentem simillimum, DEO iudicat, Lactantius ornate ac politè Velle, addit, adiecisset, de libidine, luxuria, cupiditate, insolentia, ut virtutem eius impleret, quem similem DEO iudicabat; non enim fortior iudicandus est, qui leonem, quam qui violentiam & in seipso inclusam feram superat iracundiam, aut qui rapacissimas volucres deiicit, quam qui cupiditates auidissimas coërebet, aut qui Amazonem bellatrixem, quam qui libidinem vincit, pudoris & formae debellatrixem, aut qui simum de stabulo, quam qui vitia de corde suo egerit, quae magis sunt perniciosa, quia domestica &

pro-

propria mala sunt, quam illa, quae & vitari poterant & caueri: Ex quo fit, vt ille solus vir fortis debeat iudicari, qui temperans est & moderatus & iustus. Libr. I. c. 9. de falsa sapientia. Ita idem Laetantius L. 3. Sapientiam, quae Virtutibus moralibus caret, pro nulla habet, & non absque stomacho inuehitur in Aristippum, Cyrenaicorum Magistrum, quod non tantum cum nobili scorto Laide rem habuerit, sed etiam multum inter se & caeteros Laidis amatores interesse, eò quod ipse Laidem haberet, alii verò a Laide haberentur, obtenderit. Praeclara & imitanda bonis sapientia! Huic verò liberos in disciplinam dares, vt discerent habere meretricem, addit ille alter quasi Tullius, qui etiam capite sequente pedibus it in Ciceronis sententiam, quod, viros ciuiles, honestos & de Republica bene meritos Philosophiae Doctoribus praferendos esse, censuisset. Haec iam reuerà se ita habere, paulo uberioris atque enucleatius explicare animum induxi meum, non ut VOS, VIRI MAGNI, qui partim officii ratione huic Adui interesse, partim rogati praesentia Vestræ eum condecorare dignamini, informem; hoc enim si mihi præsumerem, verendum esset, ne usui mihi veniret id, quod olim Phormioni, coram Hannibale aliquot horas dicenti de Imperatoris officio, omnique re militari, quippe de quo Hannibal, quomodo Oratio sibi haec placuisset? interrogatus, respondisse fertur: Multos se deliros senes saepe vidisse, sed qui magis quam Phormio deliraret, vidisse neminem. Neque, me hercle, iniuria, addit Cicero; quid enim arrogantius, aut loquacius fieri potuit, quam Hannibali, qui tot annos de imperio cum Pop. Romano, omnium gentium Victore, certasset, Graecum hominem, qui nunquam hostem, nunquam castra vidisset, praecepta de re miliiari dare? L. II. de Oratione: Sed potius de pietate eruditione ornata ideo aliquantisper differtare necessarium duxi, vt hac ratione viam quasi sternebam, ad eò commodius proponenda ea, quae nobis, tam Docentibus, quam Discentibus denunciare, demandata sunt. Spero igitur, fore, vt eò promptius patulas ac beneuolas aures mihi de Literatura pietati iuncta edifferturo præbeatis, id quod etiam maiorem in modum partim rogatum, partim admonitum eo. Rhetorum autem fines si transfiliero, ea, quibus olim Titius Castratius Metellum Numidicum, postquam de uxoribus ducendis magis verè quam concinnè sermocinatus fuerat, excusauit, quod scilicet aliter Censor loqui debeat, aliter Rhetor (Agell. L. I. c. 6. N. A.), aequis Iudiciis Vos pondraturos confido.

D

Li-

Literas autem, ut operi me accingam, omni laude dignas, imo dignissimas esse, non spero fore, ut nullus sit tam auersus a vero, tam praeceps, tam mente captus tamque excors in hac spectabili Auditorum corona, qui id inficias eat, aut tam iniustus rerum aestimator, qui de eo dubitet; quandoquidem neminem latere puto egregia ista elogia: quod studiis ac literis res secundae ornentur, adversae adiuuentur, & quod bonarum artium studiis animum excolere longè praeclarius sit, quam faciem componere, quorum illud Ciceronis est: *hoc vero Thale-*
tis, Laërtio teste, in vitis Philosophorum L. I. c. I. Quod
vero pietas, quae omnes Virtutes in se complectitur, illis non tam
iungenda quam praeferenda, & literae pietate cassae nauci sint, vel
ipse Tullius cognovit, dum pietas, ait, est fundamentum
omnium virtutum, in Oratione pro Plancio; & pietate,
erga DEOS sublatâ, fides etiam e societate generis huma-
ni, & vna excellentissima virtus, Iustitia, tollatur necesse
est; libr. I. de natura Deorum. Libr. I. Tusc. Quaestionum
Pietatem ac artes coniunxit his verbis: Philosophia omnium
mater artium, quid aliud est, quam inuentum Deorum?
Haec nos primū illorum cultum, deinde ad ius homi-
nūm, quod situm est in generis humani societate, tum ad
modestiam magnitudinem animi erudiuit, eademque ab
animo tanquam ab oculis caliginem dispulit, ut omnia
supera, infera, prima, vltima, media videremus: prorsus
haec diuina mihi videtur vis, quae tot res efficiat ac tan-
tas. Ut ita mirari subeat, quid illi in mentem venerit, quod in
Oratione pro M. Coelio, acerrimi licet ingenii Orator, talia effu-
tire non erubuerit: si quem forte inueneritis, qui aspernetur
oculis pulchritudinem rerum, non odore ullo, non tactu,
non sapore capiatur, excludat auribus omnem suauita-
tem: huic homini ego fortasse & pauci Deos propitos,
plerique autem iratos putabunt. Ergo haec deserta via,
& inculta, interclusa iam frondibus & virgultis relinqua-
tur; detur aliquid aetati, sit adolescentia liberior, non
omnia voluptatibus denegentur, non semper superet vera
illa & directa ratio, vincat aliquando cupiditas voluptasque
rationem, dummodo illa in hoc genere praescripto mode-
ratioque teneatur. Multi enim & nostra & patrum ma-
iorumque memoria summi homines & clarissimi Cives
fuerunt, quorum cum adolescentiae cupiditates deferuis-
sent, eximiae virtutes firmata iam aetate extitere; ex qui-
bus

bus neminem mihi necesse est nominare, Vosmet Vobiscum recordamini. Egregium defensionis argumentum! Scilicet, quo Cicero, se in iuuentute optimum fratrem non fuisse (vulgo quod apud nos Germanos dici solet) seipsum prodit, ut forex suo sibili; nullusque dubito, quin iuuentuti his ipsis verbis ad omnis generis flagitia fenestram aperuerit. In Oratore Aristotelis mentionem facit his verbis: Quis omnium doctior? quis acutior? quis in rebus vel inueniendis vel iudicandis acrior Aristotele fuit? Libr. 4. Academic. quaestionum, aureum Orationis flumen, libro 1. de diuinatione ingenium pene diuinum illi adscribit; quodsi iam Philosophi huius scripta tanti fecit, cur in Oratione pro M. Coelio contrauenire audet aureae illius doctrinae libr. 4. Politicorum, quam ibi legere licet his verbis: παθονόμος seu iuuentutis Moderator id imprimis curet, vt iuenum amores σπάσῃ κακὸς καὶ αἰχμέσειας ἀμοιρούστες, ab omni vitio omniisque turpitudine vacui sint, sint casti, οὐ πάσοις τῆς φωλήσιος ἐντὸς τῆς αἰχμῆς, absque omni labe fœditatisque suspicione longe remoti? In sequentibus prolixe docet, eiusmodi παθονόμος manibus pedibusque obnixe omnia facere debere, vt puerorum animos & literis & moribus imbuant, ab omni turpitudine se unā cum illis se uocent, honestatemque nunquam non pro scopo sibi propositam habeant. Bene haec nota da veniunt tam Docentibus quam Discendentibus. Docentibus, vt non tantum omnes curas ac cogitationes suas in dexterimam juuenum informationem conferant, atque ad finem hunc obtainendum non dimidas sed integras horas manum admoueant, & simulachra auditur, praesto sint, ita, vt egrediens & ingrediens sibi obuiam procedant, sed etiam & ante omnia pietatem colant, suisque discipulis virtutum exemplis praeluceant. Turpe enim est Doctori, cum culpa redraguit ipsum, iuxta Poëtae effatum; nec quicquam serpit magis, & celerius ac latentius in plerorumque mores se insinuat, quam vitia Praeceptorum. Quid Tu ita intorto & retrogardo semper incessu ferris? inquit apud Aesopum cancer mater ad filium; quia nunquam, respondet ille, aliter Te incidentem vidi: quin te emendes tandem fili? instat illa, I praet, mater, sequar! filius. Discentes vero ne insistant vestigiis Eorum, qui nec pietati nec literis debito modo student, sed omne fere tempus in ambulando, belluando, aut ludendo conterunt, nodi gladiis accindi sursum deorsum cursitant, distridis iisdem lapides miserandum in modum feriunt, & ac si Hannibal ad portas esset, Stentoreo gutture vociferantur, gurgites sunt ac voragini patrimoniorum, omnia,

omnia, ac si non laudi & gloriae, sed soli tantum abdомini nati es-
sent, abliguriunt, omnemque vim ingenii, quae in quibusdam sum-
ma est, in iuuenili leuitate consumunt, maculas aeternas, quas re-
liqua vita non potest eluere, sibi ipsis inurunt, ita, ut Parentes eo-
rum, licet nunquam peccassent, maiorem iniuriam Reipublicae facere
non potuissent, quam quod tales filios genuerunt; in literis autem
nihil proficiunt, oblii, quae fere in prouerbium abiere, verborum:
Cum Athenas tanquam ad mercaturam bonarum artium
profectus fueris, inanem Te redire, turpissimum est. Ser-
mones spurcos & obscenos, quos saepe vltro citroque habere so-
lent, Aristoteles expresse *αἰχμολογίας*, turpiloquia, vocat; dictu
scilicet & auditu turpia esse ea, tandemque in congerronum tur-
pitudinem vergere, hoc ipso vocabulo innuens Libr. 7. c. 17. Politi-
corum. Susurrones autem, qui verba unius Praeceptoris in peio-
rem partem rapiunt, ad alterum suauiendo deferunt, & sic litigia
inter ipsos serunt, non adeo absimiles proditoribus esse reor, qui
nunquam non habiti sunt infames, & habent, quod sibi caueant, ne
audire aliquando cogantur ea, quae olim Rex Philippus proditori-
bus, de Macedonibus, quod per ignominiam proditores ab illis
vocarentur, conquerentibus responsi loco dedit, dum, ignoscite
illis, ait, Macedones sunt inciuiiles, quod vnamquamque
rem proprio suo insignire solent nomine. Adulatores sunt,
qui palpum obtrudendo singularem prae ceteris fauorem aucupari co-
nantur; & non ineptè Rex Alphonfus lupis assimulasse videtur,
eo, quod, sicut lupi, si asinum caperent, non statim eum vorarent,
sed blandè prius scalperent & ita titillarent, vt somnum caperet,
dormientem vero demum glutirent: ita & illi ab adulatoriis ru-
musculis pendentibus, eisque domicilium, vt Cicero loquitur, in
auribus suis collocari sinentibus, credulitatis somnum conciliarent,
& posteà, si non necare, in multa tamen mala praecipitare eos pos-
sent. Fauore autem discipuli, pietate, probitate, alacritate, aliis-
que virtutibus, & sic non illicitis, sed licitis mediis potiri possunt,
secundum illud AVGUSTINI: Disce à Ioseph, efficacissimum
philtrum esse: vt ameris, amabilis esto, Serm. 83. de Tem-
pore. Ab omnibus igitur eiusmodi vitiis vt quilibet se purum
atque illibatum seruet, non inconueniens, quantum ego opinione
auguror, esset, si nunquam non oculis & auribus obuersaretur Mu-
sonius acclamans: Si honesti quid feceris cum labore, labor
abit, honestas manet; si turpe quid cum voluptate, voluptas
abit, turpitude manet, quae verba olim quasi pro Symbolo erant
Domino M. JOANNI PRAETORIO, piae memoriae,
Prae-

Praeceptor meo marmoratis laudibus dingo atque condecorando,
 ea que quoties incident, non modo praeclari ipsius Viri memoriam
 afferunt, sed Ipsum etiam in conspectu meo ponere videntur. Non
 puto, A.O., mihi iam opus esse respondere ad quaestionem CVI BONO?
 Cui, uti Cicero eam in Oratione pro Roscio Amerino, Cas-
 sio acceptam fert, atque inde pro Annio Milone Cassianam vo-
 cat, ita ansam praebuisse videntur nasuti quidam, qui cum literas pri-
 mis, quod dicitur, labris degustassent, tantam tamen scientiam sibi
 sumserunt, ut non tantum, quid Jupiter suae Iunoni in aurem in-
 susurrauerit, nosse se somniarint, sed etiam omnis generis friuolas
 & fuitiles quaestiones in medium protulerint: e.g. quantum frumen-
 ti Plautus quotidie in pistrino contuderit? quot psittacus, qui can-
 tabat suum χαρες, decoras gestarit pennas? quo die Ganymedes ad coe-
 lum peruererit? aut, quot Nectaris guttis singulis vicibus poculum,
 quod Ioui praeberet, sit refertum? ex quo coccino Pompeius vestem
 habuerit consutam? quanti constiterit clava Herculis? quo habitu cor-
 poris dormierit Anacharsis? quantum fuerit dolium Diogenis secun-
 dum omnes dimensiones? CVI BONO? CVI BONO? redissime ex
 stolidis & male feriatis istis homuncionibus quae situm fuit. Quid
 verò haec omnia commune habent cum instituto nostro? quando-
 quidem non de leuiculis, sed arduis & maximi tam momenti, quam
 emolumenti rebus agimus. De studiis in Oratione pro Archia,
 & sic in meditullio quasi Tullii nostri extat, quod adolescentiam
 alant, senectutem oblectent, secundas res ornent, ad-
 versis perfugium ac solarium praebeant, delectent domi,
 non impedian foris, nobiscum pernoctent, peregrinen-
 tur, rusticentur; & sic ad omnia, quae homini necessaria sunt,
 faciant & conducant: de pietate autem gentium Doctor ex-
 presso dicit, quod ad omnia sit utilis, & promissionem huius
 ac futurae vitae habeat. I. Tim. IV. Finem autem istum ut tam
 Docentes, quam Discentes assequantur, necesse est, ut Docentes,
 non tantum praesentibus, sed etiam, absentibus Scholarchis, debitam in
 iuuentute exascianda diligentiam adhibeant, omnesque vigilias, cu-
 ras ac cogitationes in profectibus Eorum configant, DEI praesen-
 tiam nunquam non memoriae suae inscribentes, Eumque nil inul-
 tum sinere, probe perpendentes. De una atque altera pharsi, Cri-
 ticorum more, disquirere interdictum non est, sed lege tamen hac, ne
 mediocritatis cancellos excedant, Symbolique Pittaci, μηδὲν ἄγαν, οὐδὲ
 γνῶθι σέαν, ne quid nimis & temporis rationem habe, ob-
 liuiscantur. Quemadmodum enim nigrum semen Gith modice inci-
 bis sumtum saporis gratiam, largius autem venenum exhibit, (quo
 simili

simili Alciato Symbolum illud illustrare lubuit) ita etiam Criticae, ut vulgo dici solent, disquisitiones, modicè & absque temporis dispendio ordinariis lectionibus inspersae, quasi condimento, in longum vero protractae & nimis saepe reiteratae, veneno esse possunt: ut ita sat causae, quamobrem in Angelum Politianum, Canonicum Florentinum, inuestus sit, Mornaeus habuisse videatur, quod ille, quandiu vixit, disputaverit, dicendumne esset Virgilius, an Vergilius? Carthaginensis, an Carthaginiensis? Praecipue vero odiosum est, si de eiusmodi subtilitatibus inter se digladiantur, altero supercilie ad frontem sublatu, altero ad mentem depresso sibi inuicem respondent, & de opinionibus suis tanquam de aris & focis contendunt, id quod plerumque facere solent illi, qui plus iusto grammaticis putaminibus pascuntur, more Graecorum, de quibus L. I. de Oratore Cicero, Verbi, ait, controuersia tam diu torquet Graeculos homines, contentionis cupidiores, quam veritatis. Adde & hoc voluptatis genus, inquit de talibus Erasmus in Encomio Moriae, quoties istorum aliquis Anchisae matrem, aut voculam vulgo incognitam in putri quapiam charta deprehenderit, putà bubequam, bovinatorem, aut manticulatorem, ô Iupiter! quae tum exaltatio! qui triumphi! quae encomia! perinde ac si vel Africam deuicerint, vel Babylonias ceperint. Noui quendam πολυτεχνότατον, pergit Erasmus, Graecum, Latinum, Mathematicum, Philosophum, Medicum, ἢ τὰ βασιλικὰ, iam sexagenarium, qui, caeteris rebus omissis, annis plus vi-ginti se torquet ac discruciat in Grammatica, prorsus se felicem fore ratus, si tamdiu liceat viuere, donec statuat certò, quomodo distinguenda sint octo partes Orationis, quod hactenus nemo Graecorum aut Latinorum ad plenum praestare valuit, perinde ac si res bello esset vindicanda, si quis Coniunctionem fecerit dictiōnē ad Adverbiorum ius pertinentem. Modus igitur, ut in aliis rebus omnibus, ita in his quoque rebus summè necessarius esse videtur, eumque seruare poterunt, si quilibet, sensu licet suo abundet. tamen intra gyrum officii sui se contineat, omnibusque in actionibus honorem, DEI & dexteram iuuentutis informationem scopi loco ob oculos sibi ipsi ponat, nec concedat, aut ita se gerat, ut in se quadrent verba Tullii de Philosophis Graecis, quae sic se habent: Hoc dico de toto genere Graecorum, tribuo illis literas, do multarum artium disciplinam, non adimo sermonis leporem, ingeniiorum acumen; dicendi copiam; religionem autem & fidem

fidem nunquam ista natio coluit, in Orat. pro Flacco: vel etiam querimonia Augustini l.6.c.16. Confessionum, quod multi diligenter obseruent pacta literarum & Syllabarum a prioribus locutoribus accepta, a Deo vero accepta aeternalia, pacta perpetuae salutis negligant, ut, qui illa sonorum vetera placita tenet aut docet, si contra disciplinam sine aspiratione primae Syllabae, non hominem sed dominem dixerit, displiceat magis hominibus, quam si contra Dei praecepta hominem oderit, cum sit homo. Discentibus, si sapientes studiorum frudus gustare pietatisque promissionum participes fieri appetunt, opus est, ut ante omnia cultui diuino videntur, & non, ut hucusque plerisque in more positum fuit, circa octauam demum horam aedes meas praetereant, sed potius publicis precibus intersint, noctu atque interdiu literis incumbant, Praeceptoribus morem gerant, hospitum suorum, qui per integrum annum non absque sumptibus cibum & potum illis suppeditant, liberos fideliter condocefaciant, verius illud, Grauius peccatum est, corrumpere puerum, quam puellam, nunquam non animo agitantes suo, hospitibus in re familiari auxiliatrices manus praebere, mensam sternere, a poculis illis esse, & id genus alia scholastico ordini non indecora officia praestare, non superborum & ingratorum quorundam more detredent, sed promtos ad ea se exhibeant; Honoratores praetereuntes, non ad male moratorum exempla, ac si passerculi sub pilo lateant, metuentes ne auolent, caput opertum habeant, sed potius contriti vetustate proverbi, Honor non est honorati, sed honorantis, memores caput aperiant, eosque reuereantur, non Scholam Schola saepe mutent, & cum erronibus hinc inde vagentur, sed, quemadmodum Popilius Antiochum, cum tempus differret, virgula stantem circumscriptis, dixitque, se non ante renunciatum Senatui, nisi prius sibi respondisset, quid facturus esset, quam ex illa circumscriptione excederet, ut habetur Philippica octaua, ita puer, qui solidi quid discere vult, si semel bene constitutam Scholam ingressus fuerit, non ante egrediatur, quam ad omnia triuialia rite respondere possit, necesse habet. Praecipue vero ab otio, helluationibus omnibusque vitiis abstinent, imo, ut tetas & immantes belluas ea fugiant, & bene secum reputent, quod aliquando supremus Iudex tam, quid legerint, quam quid egerint? & Docentes & Discentes quaesiturus sit, ut Theologus quidam apte & rotunde loqui amat. Dolori mihi & aegritudini est, inquit Herodes Atticus apud Gellium L. 9. c. 2. Noctium Atticarum, quod multa spurca animalia &

pro-

probra sanctissimum nomen Philosophi usurpant, cum tam
men Maiores nostri nomina iuuenum fortissimorum, Har-
modii & Aristogitonis, qui libertatis recuperandae gratia
Hippiam Tyrannum interficere adorsi sunt, ne vñquam
seruis indere liceret, decreto publico sanxerint, quoniam
nefas duxerunt, nomina libertati deuota seruili contagio
pollui: cur ergo nos patiamur, nome Philosophiae illustrissi-
mum in hominibus deterrimis exsordescere? Similem dolorem
tam de Docentibus quam de Discentibus, qui honestissima profes-
sione sua indignos se gerunt, adhuc hodie persentiscunt non tantum
omnes Christiani dodi, sed etiam & praecipue Deus, qui hypocritis,
malitiam aut pigritiam suam speciosa incrustatione obducentibus,
prae aliis inimicus est, illis saepe omnes poenas in unum diem conclu-
dere solet, ad quas praecauidas consultum esset, ut nunquam non
auribus nostris insonarent verba Poëtae: Θεὸς ἡχη ἐνδικού θυμα, quae
quasi pro Symbolo erant Domino M. Breussero, piae memo-
riae, Praeceptoris etiam olim meo fidelissimo, cui, una cum Domi-
no M. Praetorio, quanquam gratia referri tanta non potest,
quanta debetur, habenda tamen tanta est, quantam maximam ani-
mus meus capere potest. Nulli e contrario non Virtus (intellectua-
lis morali vestita) & viuo & mortuo retulit gratiam, si illam bona
secutus est fide, inquit Seneca Ep. 67., id quod etiam multis-
tam Christianorum, quam Ethnicorum exemplis stabiliri, & adhuc ple-
nius fieri posset, nisi verendum esset, ne in longum Oratio exresce-
ret. Lepide sane & vere Tullius ad Atticum: Sicut, ait,
non ex ebore tantum Phidias sciebat facere simulacra,
sed etiam ex aëre, &, si adhuc viliorem materiam obtulif-
ses, fecisset, quale ex illa fieri posset: sic Sapiens Virtu-
tem, si licebit, in diuitiis explicabit, sin minus, in pauper-
tate, si poterit, in patria, sin minus, in exilio, si poterit, sa-
nus, sin minus, debilis, quamcunque fortunam acceperit,
aliquid ex illa memorabile efficiet. His ipsis verbis eloquen-
tiae Parens simul etiam ansam nobis praebet ad alia transeundi, ob-
viamque eundi illis, qui non attendunt iudicium Aristippi, quodro-
gatus, in quo melior euasurus esset filius, ut crudiretur? etsi, re-
sponderit, nulla alia in re, certè vel in theatro non sedebit
lapis super lapidem; cumque non nemo ei, quingentas drachmas
pro filii informatione postulanti, ogganniret: Tanti emere man-
cipium possum; eme, reclamauit, & habebis duo mancipia,
citante Diogene Laërtio in vita Aristippi; sed potius viden-
tes,

tes, plerosque pios ac doctos cum paupertate & omnis generis infortuniis confidari, desciscunt, & adeo moleste & aegre hoc ferunt, vt vel ad publica munia etudi avaritiae se dedant, & salutem fidei suae commissorum parum pensi habita, tantummodo mercedis ac muneribus inhient, aut ad minimum continuis de salarii tenuitate querelis modo hunc modo illum obtundunt, vel etiam animi impotentia omnino desciscant, & pietati una cum literis nuncium remittant. Liberalia his, an seruilia ingenia tribuenda sint, non praecise facile dixerim; sed tamen, haec potius, quam illa eis conuenire, me arbitrari non diffiteor, quandoquidem ingenui homines non modo in otio hebescere nolunt, sed etiam, vt plurimis prosint, entuntur: praecipuo Virtutis praemio, gloria scilicet & honore contenti esse, nullaque molestias, hoc unico modo praemio vt potiantur, auersari assolent. Omnes trahimur, inquit Cicero, laudis studio, & optimus quisque maxime gloria dicitur; nullam enim virtus aliam mercedem laborum periculorumque desiderat, praeter hanc laudis & gloriae; in Oratione pro Archia. Ex omnibus praemiis Virtutis, si ratio est habenda praemiorum, amplissimum est praemium gloria: haec vna est, quae breuitatem vitae posteritatis memoria consolatur, quae efficit, vt absentes adsimus, mortui viuamus, haec denique est, cuius gradibus etiam homines in coelum ascendere videntur, ait idem pro Annio Milone. Quod si verò hoc etiam gloriae praemio virtus priuetur: se ipsa tamen contenta est, atque in memoria (*ad minimum quorundam*) gratorum hominum tanquam in luce posita laetatur, extat Philippica V. Ego nolo Caesar esse, ambulare per Britannos, Scythicas pati pruinias, scribebat olim ad Imperatorem Adrianum Poëta Florus bibax: Caesar autem ei, Ego nolo, salse respondebat, Florus esse, ambulare per tabernas, latitare per popinas, culices pati rotundo: Scythicas, innuens, molestias ideo iucundiores sibi dulcedine vini esse, quia sciret, has ipsas molestias esse media, quibus immortale sibi nomen conciliare posset, ita, vt laus sua longe lateque diffusa, gloriaeque domicilium, non iis tantum regionibus, quibus vitae spatium circumscripsum erat, sed uniuersi potius Orbis finibus terminaretur. Marii verba apud Sallustium in Bello Jugurthino etiam ingenuitatem praeserferunt, sic habentia: Non quidem possum imagines, neque triumphos, aut consulatus Maiorum meorum ostentare; at si res postulat,

haastas, vexillum, phaleras, aliaque dona militaria, praeterea cicatrices aduerso corpore; hae meae sunt imagines, haec nobilitas, non hæreditate relicta, sed quae ego plurimis meis laboribus ac periculis quaesiui, doctus sum hostes ferire, praesidia agitare, nil metuere, nisi turpem famam, hyemem & aestatem iuxta pati, humi requiescere, eodem tempore inopiam tolerare: Faciant igitur alii, quid velint, ament, potent, vbi adolescentiam habuere, ibi etiam senectutem agant, in conuiuiis Veneri dediti & turpissimae parti corporis; sudorem, puluerem & alia talia relinquant nobis, quibus ea epulis iucundiora sunt. Praecipue vero notum est, tam exempla quam ipsa experientia id comprobant, singulari quandoam suavitatem & in literis & in pietate quasi absconditam latere, ita, ut ii, qui se totos illis mancipant, nullas diuitias curare soleant. Thales Milesius, cum ei paupertatem vitio verterent, tanquam sapientiae studium inutile sit, dicitur, cum ex Astrologia intellectisset, olearum ubertatem fore, hyeme nondum exacta, paucorum nummorum copia instrudus, omnia olei conficiendi loca, datis arrhabonibus, paruo conduxisse, quippe cum licitator nullus, qui mercedem augeret, extitisset; vbi autem tempus venit, cum multa simul & subito quaererentur, illis suo arbitratu elocatis, multis pecuniis coactis ostendisse, facile esse Philosophis, si velint, ditescere, sed haec non esse, in quae studium suum conferrent. Thales igitur hoc modo dicitur sapientiae suae specimen edidisse, inquit Aristoteles L. I. c. 10. Politicorum, & legere his similia multa licet apud Diogenem Laërtium in, Vitis Philosophorum.. Omnes ferè Philosophi omnium disciplinarum, nisi quos à recta ratione vitiosa natura detorserit, hoc animo fuerunt, ut pecuniam contemserint, extat L. V. Tuscul. quaest. Anacharsis Hannoni, pecuniam ipsi offerenti: Mihi, scripsit, amictus est Scythicum tegmen, calceamentum solarum callum, cubile terra, pulpamentum fames, lacte, caseo, carne vescor, munera igitur vel ciuibus Tuis vel Diis immortalibus dona. Diogenes verò Alexandro roganti, ut diceret, si quid sibi opus esset: Nunc quidem paululum, inquit, a Sole absis; offecerat scilicet apricanti, ibidem additur. Redissime Dionysius in exilium adus quaerenti eum, quem usum iam Philosophia ipsi conferret? hunc, ut fortunam suam moderate & tranquille (aequo animo) ferre posset, respondisse videtur. Alphonsus autem simul etiam false Principi cuidam, libris incumbere, non Regum sed scribarum esse, illo sermone dicenti,

hanc

hanc vocem non Principis, sed bouis esse, regessit. *Rex Angliae Jacobus ita se cum Mosis oblectauit, vt aliquando se, si altero eorum, libris aut regno carendum esset, regno potius, quam libris carere velle, dignissima Regia Maiestate verba protulerit; cum Magnatibus hisce unica iucunditas & literis expeditanda fuerit.* Bene enim sine dubio pensicularunt ea, quae Iulius Caesar Scaliger seria aestimatione publico usui dicauit his verbis: Etsi non omnes scientiae utiles sunt ad machinas farinarias conficiendas, tamen exuunt animum inscitiae rubigine, eumque acuunt. Pietatem speciatim quod attinet, bonarum mentium est, etiam absque spe temporalis retributionis metuve supplicii peccata fugere, *DEVM colere, atque ad virtutem tanquam ad saxum adhaerescere;* eo magis, quia etiam Ethnici quidam ita animati fuere, praecipue vero Seneca, qui, et si scirem, dixisse fertur, omnes homines ignoturos, tamen nihil faciem contra honestatem; & suffragatus illi est Philosophus, nomine Peregrinus, dum, Virum sapientem non peccaturum, asseruit, etiamsi peccasse eum Dii atque homines ignoraturi forent; non enim poenae aut infamiae metu non esse peccandum, sed iusti atque honesti studio officioque; *citate Agellio l. XII. c. ii: Noctium Atticarum.* In suggillationem nostri dicta haec sint, si non praestet fides, quod praestitit infidelitas, *inquit Hieronymus, de eiusmodi Ethnicorum exemplis.* Ex Christianorum enim coetu imitari prae caeteris fas esset Ludouicum, Franciae Regem, Chrysostomum, & Anshelmum, qui e conspectu quidem nostro se abstulerunt, exempla vero dictorum & factorum post se reliquerunt, dum hic: Si hinc, ait, peccati honorem, inde inferni dolorem corporaliter cernerem, & necessario uni eorum immergi deberem, prius infernum, quam peccatum appeterem; de illo Eudoxiam Imperatricem multa mala ipsi minante, ministri, Frustra, allocuti sunt, hunc hominem terres, nihil enim, nisi peccatum timet. *Iste* potius mortem appetere, quam in peccatum lethale consentire a Blanca, matre regia, dicitur. *Verum, vt extremum habeat aliquid non tam Rhetorum, quam Censorum more habita Oratio mea,* & ego ante dicendi finem faciam, quam vos attente me audiendi, concludam lepidissimo Ciceronis dicto: Virtus si oculis cerneretur, mirabiles amores excitaret sapientiae, quibus ipsis verbis haec omnia quasi in compendio nobis ob oculos posuit.

Cum igitur Clarissimus, Humanissimus atque Doctissimus DN. M. GVILIELMVS BREVSSERVS fatis concesserit, & in-

coe-

coelestem Academiam e Schola nostra à sapientissimo DEO , cuius
 viae sunt imperuestigabiles, translatus fit, REVERENDISSIMA
 ATQVE ILLVSTRISSIMA PRINCEPS ABBATISSA
 AC DOMINA NOSTRA, qua est clementia , suarum par-
 tium esse duxit , eò animi vires intendere , vt vacanti Rectoris
 officio pius iterum ac eruditus Vir praeficeretur , hanc non exigui
 momenti rem probe perpendit , cum Dominis Praeside & Asses-
 soribus Consistorii sui de ea consultauit, tandemque decreuit, vt
 in Ipsius locum Dn. M. Samuel Schmidius surrogaretur ,
 Schmidio sufficeretur Dn. Gregorius Lehmannus, Lehman-
 no succederet Dn. M. Ioannes Fridericus Meisnerus , Meis-
 neri sedi admoueretur Dn. Victor Werkmeister, Werkmei-
 steri autem spartam Dn. Iacobus Hoffmann adornaret , illae-
 que Personae omnes hoc ipso die solennibus & consuetis ritibus in-
 truduae classibus suis sisterentur. Tuae igitur fidei, DN. M.
SAMVEL SCHMIDI, in nomine Sacro Sanctae & indiui-
 duae Trinitatis, post hunc autem Trinunum **DEVM**, Nomine &
Autoritate Reuerendissimae & Illustrissimae Principis ac
DOMINAE ANNAE SOPHIAE, Comitis
 Palatinae ad Rhenum , Ducis Bauariae , Imperialis ac li-
 berae huius Dioeceseos Abbatissae, Comitis in Veldenz &
 Spanheim, Principis & Dominae nostrae Clementissimae,
 Rectoris, Tuae vero, Dn. Lehmanne, ConRectoris, Tuae,
 Domine M. Meisnere, quoad Graecas Lectiones Tertiae, quoad
 Graecas & Latinas simul Quartae, Tuae, Dn. Werkmeister,
 Octauae, & Tuae, Dn. Hoffmann, Nonae Classium officia com-
 missa sunto, Vosque in istis, modo, quo fieri potest , optimo confir-
 mati estote , addito a Principe ac Domina nostra mandato se-
 verissimo , vt ante omnia pietatem colatis, talesque Vos , unde omni-
 um Virtutum exempla peti possunt , exhibeatis , omnium discipulo-
 rum oculos in Vos coniectos arbitrantes, Vosque quasi in aliquo orbis
 Theatro versari , existimantes , nullum tempus dimittatis, neque
 diurnum neque nocturnum, quin, de dextra discipulorum informatio-
 ne quid cogitandum sit, cogitetis, & quod agendum sit, non modo
 non recusetis, sed appetatis etiam & deposcatis, nec maledicatis, nec
 scismaticibus Vos inuicem lacefatis aut laceretis, nec vitiosa aemula-
 tione, quae riualitati similis est, Vos aemuleminii, sed fraternam po-
 tius amicitiam colatis, & alter alterius honori velificetur. Disci-
 plina scholastica nec nimis laxa & remissa, nec nimis intensa, rigida
 & liberalibus ingenii, quae non silice nata sunt, minus accommoda-
 esto. Sicut enim illa effrenos & dissolutos : ita haec stupidos &
 de-

desperatos reddere, immo ita iuuenum animos exulcerare potest, ut etiam ad frugem perduci saepe adhuc cum Horatio & Hieronymo de plagoso Orbilio conqueri soleant. Vitiorum tamen non modo ramos amputare, sed omnes etiam radicum fibras euellere, obstinate operam detis atque laboretis. Ridiculas tandem naenias, & Siculas gerras, quibus nonnulli, discipulis risum mouere studendo, se ipsos risui exponunt, omnino abesse iubemus. Vobis autem discipulis seuere iniundum esto, ut à DEO immortali, sine cuius nutu omnis felicitas nutat, omnia agendorum primordia capiatis, preces ordinarias ne semel quidem absque fontica causa negligatis, sed nunquam non illis intersitis, omnes neruos aetatis & industriae in literarum studiis contendatis, Dominis Praeceptoribus debitam obedientiam praestetis, inferiores Praeceptores non despiciatui habeatis, multo minus posticas fanna illudatis, sed potius & Illis reverentiam exhibeatis, Baccho, Venere & otio abstineatis, atque in omnibus dignos Vos ordine Vestro geratis. Calamistratas comas & contortuplicatas plumas, versicoloribusque ligaculis consutas uestes omnino abrogatas volumus. Domino Rectori etiam Inspectio, quae dicitur, in reliquas classes hoc pado commissa esto, ut saepe immo saepissime, si singulis diebus id fieri nequit, illas visat, oculis collustrat, & an omnia recte se habeant, circumspiciat. Dominos autem Collegas non prae se contemnat, aut imperium cum despectu Iporum coniundum sibi arroget, sed potius, ut Ratio in capite residens inferioribus facultatibus, ita, ut Scholae caput, Collegis suis, quid facto opus sit, humanitate, seueritate conditâ, suadeat, didicit, & edifferat. Illi vero admonitiones, quas necessarias putauit, non susque deque habeant, sed audientes illis sint, easque ad usum transferant, non dimidias, sed totas horas concreditam sibi iumentum imbuant, simul ac hora auditâ fuerit, praesto sint, fraternam concordiam colant, non tantum Vini sed etiam sicerae, cereuisiae scilicet & vini adusti, ut barbare nos loqui necessitas urget, nimirum usu abstineant, & ut omnia in unum congerantur, nunquam non ita viuant, ut rationem aliquando sibi reddendam arbitrentur, coram tremendo tribunal iudicis Christi intrepide stare possint, ac audiant verba Ipsius mellitissima: Euge serue bone, in paucis mihi fidelis fuisti, constituam Te super multa, gaudii domum Domini Tui ingredere. DEVS Optimus Maximus, hoc est, Cicerone contra Clodium interprete, Maximus ob vim, Optimus ob beneficia, coepitis his nostris annuat, adspiret, illisque ita benedicat, ut omnia vergant in nominis Ipsius gloriam & Ecclesiae salutem!

DIXI.

G

Se-

Sequuntur.

PROGRAMMATA

euulgata.

Quedlinburgi & Schleusingae,

quorum.

primum.

ad

visendam SCHMIDII Rectoris
Introductionem inuitauit;

alterum.

honestissimam SCHMIDII
missionem significat;

tertium.

ad

MONVMENTVM praesens
ROESERO-SCHMIDIO.
WEISIANVM

pertinet.

Q. B. V.

In

MONUMENTVM ROESERO- SCHMIDIO - WEISIANVM

Ill. Gymnasii SCHLEVSINGENSIS Ciues

I.

Augustum Henricum Zimmermann

Moerenbaco - Thuringum,

Qui

B. IACOBI NICOLAI ROESERI,

Theologi & Superintendentis Quedlinburgensis,

Vitam & Obitum

Sermone valedicuro Latino explicabit;

(Haec Zimmermannus in Complexu nostro a XXIII. Oct. A. MDCCIII. , & in hac virtutum & bonarum artium officina ad regulam probitatis, modestiae & industriae est architectatus; Chorum Symphoniacum concinne direxit: foras prodit speciminiibus publicis, respondendo in disputatione publica, qua Nona Germaniae Moralia exhibui, & declamando in MAVRITIADA SAXONICAM: studiis vero Scholae sic ad finem adductis in Academiam bona cum pace se conferet.)

II.

Io. Valentimum Finandt/Meiningensem,

Qui

propemtico Latino prorso Zimmermannum comitabitur:

III.

Io. Gustauum Otto/Bedtheimiensem,

Qui

de CLARIS NICOLAIS postremo sermone, distinctoque versibus Latinis, Graecis & Germanicis, differet:

(OTTO, Inuenis elegantis ingenii & bono literarum profectu, quinque fere annos noster fuit, receptus via delicit d. 28. Sept. A. MDCXCIX.; in panegyri quadam Oratoria anni superioris Consignationem Nobilium, qui ab A. MDLXXVII. ad annum usque MDCXXVII. Schleusingae literis sunt operati, versibus Elegiacis Latinis & Alexandrinis Germanicis exhibuit: huismodi vero de causis Eum, suprema facturum verba, singulari affectu existimamus amplectendum.)

IV.

Io. Georgium Fergen/ Meiningensem,

Qui

Allocutione Apodemica ad Ottонem iam nunc commemoratum suum exsequetur munus:

v.
Io. Christophorum Rommel/Meiningensem,

^{Qui}
Oratione Latina soluta
Carolos IACOBOS in medium proferet.:

VI.

Io. Adamum Man/ Berka-Thuringum,

^{Qui}
Schediasma historicum

Theologi antehac Annaemontani, iam Lubecensis,

DN. GEORGII HENRICI GOETZII,
de CLARIS SCHMIDIIS,

in,

*Versus Latinos sua unius opera & congrue transpositum
recitabit:*

VII.

Io. Danielem Reber / Kilianeum,

^{Qui}
*de Annis Climactericis, ipsoque Climaterio magno stylo referet
soluto, & Latino:*

singulos memoriter dicturos intimo,
& idcirco

DOMINOS GRATIOSOS,

MAECENATES, PATRONOS, FAVTORES & Amicos
demisse, officiose, & humaniter in Acroaterium supremum
invito,

*loco programmati quinquagesimi sexti
allegatum,*

MONUMENTVM ROESERO - SCHMIDIO-
WEISIANVM

offerens,

DEO Bonisque omnibus Ciues e Gymnasio abeuntes
commendans

M. GODOFREDVS LUDOVICI,

III. Gymnasii Saxo-Henneb. RECTOR.

D. IX. Febr. A. MDCCV.

236

QVOD FELIX FAVSTVM FORTVNATVMQVE
Supremus Scholarum Praeses
DEVS TRINVS ET VNVS
esse iubat,
Jussu & Auctoritate
REVERENDISSIMAE, ILLVSTRISSIMAE AC CELSSISSIMAE
PRINCIPIS AC DOMINAE,
DOMINAE

ANNAE SOPHIAE,

Comitis Palatinæ ad Rhenum, Ducis Bauariae, huius Imperia-
lis, liberae ac secularis Dioceſeos Quedlimburgensis Abbatissæ, Comitis
in Veldenz & Spanheim, &c.

Dominae nostræ Clementissimæ,

Confilio & Persuasu

Pl. Venerabilium Dnn. Consiliariorum ac Scholarcharum,

VIRI,

Pietatis, Virtutum ac Doctrinae Laude conspicui,

DN. M. SAMVEL Schmidt /

Zittauia Lusatia, Con-Redurâ hactenus egregiè perfundus,

RECTOR,

Et

DN. GREGORIVS Lehmann / Anhaltinas,

Classi alii hactenus Praefectus industrius,

CON-RECTOR,

Item

DN. M. IOHANN FRIDERICVS Meissner / Quartae,

DN. VICTOR Werkmeister / Odavae,

DN. IACOBVS Hoffmann / Nonae,

MODERATORES

Ritu Solenni publicè sunt renunciandi;

Ad quæ Musarum Sacra

In

Maiore Illustris Quedlei Auditorio

A. D. X. Cal. Quintil. A. O. R. c. 1. 1. LXXV.

More prisco laudabili obeunda

VIROS

REIPUBL. QVEDLIMBURGENSIS,

Proceres, caeterosque Literatos, eorumque aequos Aestimatores,

ADESSE, SPECTARE, FAVERE,

Et

Pro Rei Scholasticae Salute vota nuncupare,
ea, quâ par est, ratione rogant & exoptant

INSPECTORES.

QVOD FELIX FAVSTVM FORTVNATVMQVE

Supremus Scholarum Praefes

TRINVS ET VNVS

esse iubeat,

Jussu & Auctoritate

REVERENDISSIMAE, SERENISSIMAE PRINCIPIS

AC DOMINAE,

DOMINAE

ANNAE DOROTHEAE,

Ducis Saxoniae, Iuliaci, Cluiae, Montium,

Angriae & Westphaliae, Landgrauiae in Thuringia, Marchio-
nissae Misniae, huius Imperialis, liberae ac Secularis Dioeceseos Quedlimburgensis
Abbatissae, Principali Dignitate Comitis Hennebergiae, Comitis Marcae
& Rauensbergi, Dominae Rauensteini &c.

M.D. *D.M.III.*
Dominae nostrae Clementissimae,

Consilio & Suasu

**Pl. Venerabilium Dnn. Confiliariorum
& Scholarcharum,**

Ad Actum publicum & solennem,

Tertio Nonarum Maji Anno clo Icclv. Hora octava matutina instituendum,

in locum quo
VIRI NOBILISSIMI & PRAECLARISSIMI,

DN. SAMVELIS SCHMIDII,

*Per 47. Annos de Gymnasio Quedlinburgensi optimè meriti,
fasces & Gubernacula Scholastica ob debilem senectutis infirmitatem deponentis,*

VIR

Nobilissimus & eruditione insigni Spedabilis

DN. M. TOBIAS ECCARDVS,

Rector haec tenus per undecim annos Scholae Stadensis

dexterimus ac fidelissimus,

ob pietatis & egregiae Doctrinae famam pristino & solenni more

SCHOLAE RECTOR

*Publice renunciabitur, & Docentium ac discentium coetui praeficietur,
eademque opera*

De Reformatione Ecclesiarum & Scholarum Quedlinburgensium,

*De variis Colloquiis Theologicis hoc in loco habitis, nec non de ortu & progressu Illustris
nostri Lycei è monumentis fide dignis publico differet sermone,*

L.FRID. ERNESTVS KETTNERVS,

Superintendens,

Venerandos urbis Proceres, Scholaeque Patronos & Fautores

omnesque Literatos,

quos Quedlinburgi gremium complectitur,

officiose & per amanter inuitant

IN SPECTORES.